

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Egyesült, nemzeti, keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.
Előfizetési árak: egész évre 80 K, féltre 40 K,
negyedévre 20 K, egy óra 8 K. Egyes szám ára 1 K.

Ideigl. felelős szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-vezetőség
hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

„Hiszek egy Istenben.
Hiszek egy hazában.
Hiszek egy isteni Örök igazságban.
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.”

Szemle.

Bár a meglepetések szomorú korszakát éljük, azért olyan fene furcsa szenzációja még mostanában nem volt nemes Pápa városának, mint a múlt pénteki hetivásár alkalmával. Az történt ugyanis, hogy a vidékről bejött birtokosok és kisgazdák jórésze lépten-nyomon ezerkoronásokkal fizetett. Hát hiszen rendben van ügyeubr a dolog, mert akinek van pénze és van fizetni valója, az fizethet ezerkoronásokkal is. Sőt az igaz úr csakis azzal fizet... a regényekben. Igen ám! De a bökkenő éppen abban volt, hogy a fizetendő összeg sehogy sem állt arányban a bankó nagyságával. Mert, tisztem fel, ha valaki 850 koronás tartozását fizeti ezerkoronással, az úgy-e tiszta sor. De ha valaki vesz 5 darab zsemlyét, vagy megiszik egy pohár bort s akkor szegezi a szegény megrémült pék vagy kereszmáros mellé a tömérdék nagybankót, akkor úgy-e bár nyilvánvaló a szándék, hogy nem annyira az adósságától, mint inkább a pénztől: ezreseitől akar szabadulni. Amint azután ezt a kereszmáros, pék üzletember észreveszi: nosza van riadalom, el nem venné a pénzt egy világért sem... Mert hát ezt is beszélik, azt is mesélik... és hátha, hátha... Az ördög nem alszik. Inkább ad mindent hitelben. Utoljára az ezresiszony odáig fejlődött, hogy — amint saját szemimmel láttam — az egyik gazda eladta ugyan az ökreit, 12.000 korona felpénzt el is fogadott rájuk, de a többit csak két nap múlva volt hajlandó átvenni. Mikor azután nyomozni kezd az ember a dolgot, hogy miféle gazember ültette már ismét fel a hiszékeny és ideges közönységet, akkor az ismeretlenség köde takar mindent. A legszomorúbb pedig az egész esetben az, hogy ez nemesak Pápán, nemcsak az egész Csonkama gyarországon van így, de így van az egész világon mindenütt, mihelyt a magyar pénzről van szó. Gazabbnál gazabb hírek kerülnek máról holnapra forgalomba, sőtétben általános alakoktól elindítva újabb pénzelebélyezésről, sőt az órát és percet is tudni vélik, amikor ez meg fog történni. S hiába itt minden cáfolat, a méreg terjed, mert ez a gyalázatos bünszövelkezet arra törekszik, hogy a mai keresztény kurzust lehetetlenné tegye úgy itt, mint a külföldön; de mégis különösen itt, ahonnan kiindult. És itt és ebben kapjuk meg a rejtelmy kulcsát is.

Mert igaz, hogy rossz, mennykő módon rossz a pénzünk. (Az is igaz azonban, hogy rövidesen sokkal jobb lesz.) De hogyan lehet az, hogy még a koldusszegény Ausztriát is jobb a svájci hiteles (persze zsidó!) börzejegyzések szerint, mint a miénk. Hiszen nekünk annyink legalább terem, hogy megélünk belőle urasan, sőt még a külföldnek is jut. Ellenben a szegény „sógornak”, hogy a népet elbuzdítani tudja, 7 és fél milliárd adósságot kell csinálnia évenként. Most azután a napokban kipattant a dolog nyitja. Kiszült, amit a beavatottak már régen tudtak, hogy ismét egy aljas zsidó aknamunkával állunk szemben, melynek az a célja, hogy odakünn a külföld előtt értékteleennek tüntesse fel gazdasági erőnket, idebenn pedig a kétségbeesés és nyomasztó gondok, a lelki tusák és egyenetlenség ország- és nemzetgyilkoló mérget hintsek el. A határokat elzáró blokáddal megbuktak: most a pénz elértéktelenségével emelnek új gátakat s azon fáradoznak, hogy így tegyék lehetetlenné a külföld előtt a keresztény kurzust hirdető s amellet harcoló Magyarországot. Kiszült, hogy míg az u. n. hivatalos (hát persze, hogy zsidó!) jelentés szerint 100 koronáért csak 1 frankot és 32 centimest fizetne Svájc, addig a valójában 7 svájci frankot ér a mi 100 koronánk. S mőndezt megcsinálta 20—30 bécsi — bahnhofstrassei zsidó magánspekuláns és néhány zűgbankár... S a mi zsidóink? Akik annyira siránkoznak a fehér terror miatt, akik két ököllel verik a mellüket, hogy ők ilyen vagy olyan magyarok, vajjon tán kiállnak Magyarország érdekért kitörsösök előtt és igyekeznek ezt a csakírd gaz játékot megghusítani? Óh hogyan! hogyan! Kiveszik részüket a vagyonmentés munkájából, de persze a maguk módja szerint. Tessék csak a kirakatokat megnézni, figyelemmel kíséreni. Ugyanaz a ruhadarab, amelyik 6—700 koronás árban volt kiírva — ez előtt két hónappal, ma, anélkül, hogy azóta csak le is keféltek volna: 1600 koronán áll. — Hát jól van izrael. Tessék csak tovább folytatni a játékot. Európa szemé előbb-utóbb úgy is kinyílik... addig úgy táncol, ahogy tő füjjátok. De ha majd a mi kezünkbe kerül a muzsika, akkor majd mi is fujunk nektek egy nótát, egy szép, régi nótát... Amelyikben az is benne van: „Zükcene... zükcene”...

„Csonka Magyarország — nem ország,
Egész Magyarország — mennyország!”

TÁVIRATOK.

(Saját tudósítónktól.)

Nagy királpárti tüntetés Athénben.

Bécs, nov. 11.

A Wiener Mittagsjournal jelenti Athénből: Tegnap itt olyan hatalmas royalista tüntetés volt, amintre nincs példa az ország történetében. A tüntetésen 60.000 ember vett részt.

Törökország nem ratifikálja a békét.

Bécs, nov. 11.

Egy párisi távirat szerint a vezető körök az ántántnak küldött jegyzékben kijelentik, hogy a mostani idők nem alkalmasak a sevresi békeszerződés ratifikálására.

D'Annunzio összeittközött a szerb örsökkal.

Bécs, nov. 11.

Milánói jelentés szerint D'Annunzio önkéntesei, kik a sanmareoni partvidéken erődítési munkálatokat végeztek és a szerb határőrök közötti összeittközésre került a sor. A támadást a szerbek kezdték, mire az önkéntesek szintén tüzeléssel feleltek. A szerbek a közeli hegyekbe menekültek, de hármat közülök foglyul ejtettek.

Egész Irországban kitört a lázadás.

Bécs, nov. 11.

Egész Irország egy valóságos harc-tér. Dublinban egy összeittközés alkalmával 17 rendőrt öltek meg. — Londonderry városban megtámadták a felkelők a postahivatalt, melyet a rendőrség védelmezett. A postaépületet környező utcákban hatalmas fegyverharc keletkezett. Házak ablakjából, löttek a szorongatott rendőrségre. Csak a katonaságnak sikerült páncélos autók segítségével a lázadókat leverni.

Wrangel tábornok visszavonta serege egy részét.

Páris, nov. 10.

Wrangel tábornok serege visszavonulóban van, miből arra következtetnek, hogy a bolsevikiek, egy időre legalább, beszüntették támadásait. A déli fronton csak elvélve folynak kisebb csatározások és járőr-harcok.

A lobogó.

Fagyos, hideg novemberi szél lengeti búsan, mint halotti fején lengő koszorút, a magyar parlament tetejére felhuzott, félárbcra bocsájtott lobogót. Ez a gyász, elvesztésnek, lemondásnak, végtisztességadásnak keserűen fájó szimbóluma. Végtisztesség!... A szívem verése eláll, homlokomon kiduzzadnak az erek, kezem — mely a tollat forgatja — önkénytelen ökölbe szorul s ez az egy szó száll el ajkamról, lelkemből kitorve: Lehetetlen!

Lehetetlen, hogy az a lobogó a gyászt, a lemondást jelentse, lehetetlen, hogy a magyar parlamentben összegyűlekezett „honatyák” most verjék be — a kényszerítő körülmények hatása alatt — az utolsó szeget abba a koporsóba, melyben szegény szétdarabolt hazánk megcsontított teste pihen. Lehetetlen, hogy a békeratifikációval ráhelyezék a sírboltra azt az óriás követ, mely mindenkorra meg fogja akadályozni: a feltámadást.

Az a szomorúan, törtszárnyu, a zimankós őszi szélben csattogó lobogó nem lemondásról, gyászról, halálról beszél; de egy új életnek — mely a most bezáruló sötét sírboltból fog életrekelni — hirdeti eljövételét.

Ezt hirdeti a szelek szárnyán a gyászoló, zokogó Erdélynek; ezt súgja, kiáltja a Kárpátok hófödte bérceinek, ezt süvölti végig, le a Nagy-Alföldön, a Dráva és a Száva partjára, egész az Aldunáig: *Lesz feltámadás, lesz új élet.*

Lesz feltámadás, csattogja a lobogó ott fenn a szédítő magasban, már látom közelegni a magyar nép villogó kardu angyalait, kik hivatva lesznek a most lezart szomorú sír szájáról elhengeríteni a követ.

Lesz feltámadás! Közelg az idő, midőn az öröm és győzelmi mámorban uszó magyar nép hangos kiáltással fogja tudtuladni a Magyarország feltört halotti sírját körülvevő nemzetek bámuló tömegének: *Magyarország nincs itt, feltámadott.*

Lengj, te fenséges, három színeddel lebegő lobogó, lengj és hirdesd, erőt, hitet és kitartást olva a most eicsüggend lelkedbe; lengj és csalj mosolyt a könynyező szemekbe; lengj és kiáltsd ki messzehangzó szóval, hogy még a holtak is meghallják: *Lesz feltámadás!*

—nes.

HUSZÁR KÁLMÁN

szita, rosta, sodronyfonat készítő

Pápa, Árok-utca 8. (Feltérő vendéglővel szemben.)

Elvállalok bármilyen liszt, vagy attörő sziták, úgyszintén mindenféle gazdasági rosták javítását.

Elvállalom továbbá a szelelő rostákhoz való fa vagy vaskeretű rosták javítását, bármily drótmunkát legjutányosabban elkészítek.

Új szitákat, rostákat állandóan raktáron tartok! Vidékieknek a javításokat 1 óra alatt elkészítem!

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását.

Levél a vidékről.

Egyik bakoynsági lelkes szövetkezeti tagtársunktól az itt következő tanulságos és megízlelendő levelet vettük:

Kedves Uraim! Most, hogy a pápai derék polgárok kezdeményezésére és a „Dunántúli Hazánk Iradhatatlan munkássága mellett folyik körünkben a földmivelők szervezkedése; talán nem lesz érdektelen, ha pár szóval megvilágítom a szervezkedésnek elengedhetetlen szükségességét. Hogy minő erő és hatalom rejlik a szervezkedésben, pár rövid példát hozok fel amerikai tapasztalataimból.

Köztudomásu, hogy Amerikában nemcsak az ipari, de a földmunkások (farmerok) is szervezve vannak. Pensylvania államban, mi közel sincs olyan nagy, mint volt a régi Magyarország, 800 úgynevezett „Grang Hall” van, ami annyit jelent magyarul, mint a földmivelők otthona.

Jó magam is gyakran megjelentem havi gyűléseiken. Itt hányják-veik meg közérdekű ügyes-bajos dolgait, itt hálaóznak az egyes tisztségek mikénti és kivel való betöltése felől; megbeszélik, hogy melyik földbe mit hasznosabb és jobb tenni; melyik növény hoz több jövedelmet stb.

Röviden: Amerikában a „farmer” — földmives — olyan erőt képvisel, hogy úgyszólván mindenki tisztelettel tekint rá, mint a nemzet hű és igaz fiára; mert igazán csak a földmives tudja szeretni a földet és így a hazát.

Mikor a háboru kitört, ott nem maximáltak a gabona árát és nem rekvirálták el, hanem a kormány egy „busz” buza árát 1 dollár 40 centről 2 dollár 80 centre emelte fel, vagyis ennyiért vette át az állam a termelőtől, de he ez — t. i. a termelő — magasabb áron tudta eladni, eladhatta.

Igen nagy gondot fordított az állam a földmivelőkre, őket gazdasági gépekkel és minden szükséges egyéb beruházásokkal segít. Ma már egy 40—50 „akeros” „farmer” autón jár, színházat és mozit látogat. Ezt hozta a szervezkedés!

Ebből látod, édes földmivelő barátom, hogy igazán mennyire szükséges itt nálunk is, hogy végre szervezve legyünk.

Ugy-e bizony, itt nálunk azt mondják, hogy a parázt tele van pénzzel s lemaximálják a gabonáját; ami éppen annyi, mintha én reggel felkélek, hogy ma vasakarattal fogok a munkához és jön egy hatalmas ember, aki az egyik karom leköti... Ugy-e bizony, így nem lehet dolgozni? Ép így nem tudunk boldogulni kis vagyontáinkkal, mert meg vagyunk kötve.

Azt mondják, elég jó úra van a markának és sertésnek, de ugyan kinek van minden évben eladó marhája? A sertés? — igen sok elhullik.

Kiadásunk van sok. Igényünk csupán kenyerre s a legszükségesebbre van. Színház! Mozi! A falun ismeretlen fogalom, mégis alig-alig, hogy nyikorgunk.

Ha panaszkodunk, bennünket senki meg nem hallgat. Pedig de sok panaszkodunk volna! Teremtő Isten... el sem tudom képzelni, mi lenne faluinkkal, ha most egy tűzvész végigszerne rajtunk? Biztosításaink a régié, mert vajjon ki tudna a mai árakhoz viszonyítva biztosítani? — Gazdasági eszközeink legnagyobb részét használhatatlanok, házaink, kerítéseink megrongálódva, romokban hevernek. Gondjaink naponként növekednek s mégis csak bennünket huznak, szidnak.

Itt az ideje, még pedig a legfőbb ideje,

a 12-ik óra, földmives testvéreim, arra, hogy egy csoportba álljunk valamennyien, mert másképp elveszünk. Ha egy csoportban leszünk mindannyian, akkor magunk irányítjuk sorsunkat, mert akkor fölünk függ, hogy kit hova választunk és csak olyant választunk, aki minket igazán képvisel.

Ez legyen egyik sarkalatos elvünk a választásoknál, hogy a Népet, a Nép által, a Nép közül választjuk azokat, akik beuntínek képviselni fognak. Kelemen Dezső.

— „Keresztény Kisgazda és Földmives Szövetség” megjel. értekezlete. Ez úton is felhívjuk a községi szövetség elnökeinek a figyelmét, hogy a tervezett megyei értekezletet nem november hó 14-én tartjuk, hanem a közbejött akadályok miatt november hó 28-án.

A földbirtokreform.

A nemzetgyűlés múlt csütörtökön, nov. 4-én vette tárgyalás alá a földbirtokreform — javaslatot, melyet Kénéz Béla előadó ismertett hatalmas beszédben. A földbirtok-mozgalmakat ismerteti 1850—1900-ig Európában, széleskörű, nagy tudással ecseteli a földbirtok-kérdést és határozott álláspontot foglal el abban az irányban, hogy a földbirtok áldásaiban kell részesíteni mindazokat, akiknek nincs földjük. Kikel a liberális rendszer ellen, mely megengedte a parcellázással fizött visszaéléseket, a közlegelőket és a közterdők feldarabolását. Szerinte a most készített javaslat célja: a földbirtokmegosztás aránytalanságának megszüntetése. A javaslat szerint minden férfimunkásnak jut 3 hold föld. Minthogy körülbelül egy millió munkás, zsellér, cseléd van a megcsontított Magyarországon, ez a legnagyobbobb kategória, a javaslatban érdekelteknek s így százezreket emel a tulajdonosok sorába és ugyanennyinek szívéből tűnik el az osztályellenet érzése. Ha a javaslatot helyesen valóstítják meg, az egész birtokszervezet megújul. Szükség van minél több közép-birtokosra. A régi nagybirtokokat nem érinti a javaslat. — Utána nagyatádi Szabó István földmivelségi miniszteri szóelőt a javaslatához és kérte annak elfogadását.

A vita második napján Grieger Miklós kelt ki hatalmas beszédben a latifundiumok és a nagybirtokok ellen és statisztikai adatokkal mutatta ki, hogy főuraink könnyelműségéből ment át a legtöbb birtok zsidókéze. Beszéde végén kijelentette, hogy ha a földbirtokreform nem lesz olyan, mint aminőnek lennie kell, akkor forradalom lesz, de ez már nem lesz félbolond zsidó és félzsidó keresztények, hintáslegények és pesti ficusok, hanem a keresztény nép millióinak forradalma.

A tárgyalás harmadik napján Széchenyi Viktor gróf polemizál Grieger Miklóssal és azt mondja, hogy nagy igazságtalanság az arisztokráciát úgy benuatni, mintha az csupa gazemberekből állana. Sokan időszerűtlennek tartják most a földbirtokreformot, de a szociális viszonyok sürögösen követelik ennek megvalósítását. Meg kell szüntetni azt az állapotot, hogy kínai fal álljon a munkás előtt, amely lehetetlenné teszi, hogy a hazai földből egy darabot is szerezhessen. Súrgeti a gazdasági szakoktatás behatódttá tételét. Gazdasági egyetemet kell felállítani, melyek alapos tudásu kisgazdákat nevelnek. Határozati javaslatot nyújt be, amely szerint utasítsák a földmivelségi minisztert, hogy két hónapon belül a gazdasági szakoktatás reformjára javaslatot tegyen.

A magyar „paraszt” szmokingban.

Talán-talán meg sem érted ezt a harmadik furcsa szót, „szmoking”, édes jó magyarom. De ha türelmes leszel, pár rövid szóval megmagyarázom neked. — Hát ez egy olyan lehetetlen ruhadarab, mely finom fekete posztóból készül, bőven van eleje, ujjja, nyaka selyemmel fedve és átmenetileg képez a mellény és a kabát között, mondhatnánk úgy, hogy olyan, mint egy újjas-mellény; elől egészen mély kivágással, melyen csak egy, esetleg két gomb éktelenkedik. Ilyen ruhadarabban szoktak a „finom urak” bábra, estélyre, színházba járni, no meg a jobb cigányprimások a kávéházban muzikálni. Most már talán érted, mi ez!

Az egyik Pesten megjelenő zsidó újság hosszas cikket írt a „szmokingot” vásároló magyar „parasztokról”. A többek között azt mondja, hogy eleinte idegenkedett ugyan a fehér selyem újjabélelésétől, a mély kivágástól, a fekete selyemmel bevont kihajókától, nyaktól és a befoglalt újjaktól a „paraszt”, de ma már keresve-keresi nap-nap után a „szmokingot”. Hát ez nem igaz! Lehet, hogy akadt egy-két úrhatnám, féligvér „paraszt”, ki csupa korlátoltságból, izléstelenségből „szmokingot” vásárolt magának. De egy jó izlésű, értelmes magyar, még ha ingyen adnák is neki ezt az „uraknak való maskarás ruhadarabot”, akkor sem venné fel, nem hogy 4—5000 koronákat fizetne érte már használt állapotban. Kell is neki a sok . . . . .-tól leveített holmi. De hát nem is erről van szó tulajdonképpen, hanem arról a lólábról, mely az ügyes takargatás mellett is kibújik a zsidó újság cikkeiből.

A legtöbb emberen ma fényes újj kabát, foszlásnak induló nadrág, foltos, elnyűtt cipő díszel, mert nem tud annyi pénzt keresni, hogy újat szerezhesen. És lám — mutatja a pesti újság — a „paraszt”, ki eddig a durvább szövésű sötétkék, vagy fekete posztóbelivel is megelégedett, van elég pénze, ma már „szmokingot” vásárol. Hát mi ez, magyarom?! Úszítás, félrevezetés, a társadalmi osztályok egymás elleni ingerlése! Vagy talán üzleti „trükk”? Mert míg az egyik társadalmi osztály nyomorog s úgyszólván betevő falatja sincs, addig a paraszt „szmokingot” vásárol. Így szíjják mesterségesen a gyűlöletet, az egyenlenséget a megértést, a közeledést kereső társadalmi osztályok között.

Hítétől, nyelvétől, jellegzetes magyaros ruházatától nehezen válik meg a „paraszt”, akárhogy is akarná a pajezes ószeresek s a pesti láncosok. Nem! mert ha tényleg a megfizethetetlen magasságba verik is fel a posztó és ruha árát és mert hazai posztógyárunk nincs és nem lesz más kapható, mint „oreságoktól” levefett szmoking, akkor sem fog ebben járni a magyar paraszt. Megadták a módot reá, hogyan segítsünk a bajunkon, a régiék, meg most az alföldi asszonyok. — Kendert fogunk termelni, féli esteken peregni fognak ismét a rokkák és hazai szőttesben járunk, mint tették azt őseink hajdanán. Segítségünkre jönnek a dolgos, szorgos női kezek és az itthon fontaszotte, magyaros izlésű ruhában fog járni nemcsak a gazda, de az eddig szmokingot viselő, kényes, finom úr is. Magyaros érzéssel fog mellünkre szorulni ez a ruha, mely édes lesz durvasága dacára is, mert hisz a saját véreink munkája. Mit kell nekünk akkor a méregdrága külföldi rongy portékát! Nem szégyen lesz ez, de dicsőség: durvában, székelyszőttesben járni, darutollas, árvalányhajas kalapban dicsérni a magyarok nagy Istenét. Visszatér a régi szép magyar világ, hol szabad és boldog lesz hazá-

jában a magyar s nem jár koldulni a gögös külföld kegyét.

Ha lesz ruhánk, lesz ölelmünk is elég, mert nem kell terményeinket külföldön elpredálni. Lesz pénzünk és mi leszünk azok, akiknek áldott termékeny földjére a külföld éhezói könyörögni jönnek.

Előre, édes, szép magyar nők, ragadjátok meg azt az eszmét, melyet hődmezvósárhelyi társnőitek felvetettek. *Kényszerítsétek ki az áldott magyar anyaföldből még a ruhát is, hogy ne legyen kénytelen szégyenszemre, zsidók gúnyjára „szmokingban” járni a magyar „paraszt”.*

Akkor bizony hiszem és érzem azt, hogy valóra válik rövidesen Petőfiünk dala: „Ha a föld Isten kalapja, úgy hazánk bokréta rajta”.

Szép lesz! isteni szép lesz ismét ékes magyar ruhában egymást testvérként tisztelhetni. Lélekben látom már az elsőket s a szemem árja megindul . . .

Rajta, magyar nők! vegyétek ti kezeitekbe a fegyvert és szerezzétek vissza pergő rokkák, szövőszekek mellett, édes magyar nolaszóval azt, amit a gonosz emberi fondorlat és a rettenetes sors tőlünk elragadott!

A szociálisták veresége Olaszországban.

Bécs, nov. 11.

Milanóban a most megejtett községi választásokon a szociálisták vereséget szenvedtek, amennyiben nem kevesebb, mint 10 000 szavazattal maradtak kisebbségben. Firenzében szintén vereséget szenvedtek, itt már azonban zavargások is törték ki emiatt, melynek halottja és sebesültjei is vannak.

HIREK.

— **Személyi hír.** Németh István, a dunántúli református egyházkerület püspöke, néhány nap óta városunkban tartózkodik, mely alkalommal a református nőnevelő-intézetben és a református főgimnáziumban iskolalátogatást végez.

— **A veszprémi püspök elismerése.** Rott Nándor dr. veszprémi püspök, akinek egyházmegyéjében teljesíti áldásos hivatását a Zsófia Gyermekszanatórium-Egyesület balatonszabadi és balatonalmádi gyermekszanatóriuma, főpásztori elismerését nyilvánította Rákosi Jenő, a gyermekszanatóriumok elnöke, a gyermekszanatóriumok áldásos működéséért.

— **Ujabbán a következő községek jelentették be igen meleg hangu levélben a „Keresztény Kisgazda és Földmívelő Szövetség”-hez való csatlakozásukat:** Somlóvásárhely, Lázi, Bakonybánk, Bárszony.

— **A közkórház ügyéről** lapunk 6-ik számában tettük közzé mondanivalóinkat s ma már örömmel regisztrálhatjuk, hogy városunk e fontos és általános érdekű kérdése közel a teljes megvalósulás felé. A legutóbbi hetek beemegnyitott ugyanis az Irgalmasrend kórházában a női- és szülészeti-osztály és e héten a sebészeti. Városunk és járásunk közönségének végre teljesül ezzel egy jogos és régi óhaja, az Irgalmasrend fennkölt gondolkodása főnökének üdvös elhatározásából, aki az irgalmasrendi kórház sebészeti főorvosává dr. Mezey Kornélt nevezte ki. A neves főorvos, aki a párisi egyetemen végezte tanulmányait, majd a kiváló Verebély professzor asszisztense volt 4 és 1/2 éven keresztül; a háború alatt pedig a belgrádi, majd

a losonczi katonai kórház igazgató-főorvosa, bizonyára itt is áldásos működést fog kifejteni. Sebészre már régóta szükség volt Pápán, mert elképzelni is fáj — ami eddig sajnos úgy volt —, hogy egy 25 ezer lakost számláló város a kor igényeinek megfelelő kórház és sebész nélkül álljon. Amidőn a neves orvost örömmel üdvözöljük városunk falai között, nem mulaszt-hatjuk el, hogy a legteljesebb elismeréssel ne adózzunk Soós Pál irgalmasrendi házfőnöknek ama nemes buzgalomért, mellyel időt és fáradságot nem kimélve, minden erejével arra törekedett, hogy a megnyílt új kórházosztályokat a szükséges orvosi műszerekkel lehetőleg minél teljesebben felszerelje. — Itt említjük fel azon nemes adakozók neveit, kik a legutóbbi időben adományaikkal a nemes emberbaráti intézmény kifejlődését elősegíteni igyekeztek: Gróf Wallis Gyuláné 1000 K, Pátkay Lajos (Nóráp) 1000 K, Wittmann Mihály 1000 K, Szold Manó 2000 K, József kir. herceg kancelláriája Augusztia főhercegnő nevében 1000 K, Földbérő r.-t. (Borsosgyőr) 5000 K, Mészáros Elek (Pápa) 500 K, gróf Esterházy Jenő 10.000 K.

T ö r l é s !

— **Tüzoltók maggyűlése.** Folyó hó 6-án délelőtt tartotta a Magyar Országos Tüzoltószövetség Budapesten a vármegye székházában nagygyűlést, amelyen az összes vidéki szövetségek és egyesületek képviselői is megjelentek. A gyűlésen megjelent József királyi herceg a szövetség legmagasabb védnöke, akit Vidor Jenő alelnök üdvözölt, aki hivatkozott a főherceggel nagytatyjára, József nádorra, aki teljes erejével támogatta a szövetséget és kérte a főherceget, hogy viselje szíven a tüzoltóság ügyeit. A főherceg az elnök szavaira a következőképp válaszolt: Elnökök szavai és visszaemlékezése visszhangot keltettek lelkemben, melybe édesatyám kisgyermekkorom óta beoltotta a tüzoltóság iránti szeretetet és elismerést. Az Isten áldja meg működésüket. Dolgozzunk vállelve! Ezután az elnöki beszámoló következett, amelyet a távollevő elnök, gróf Széchenyi Viktor helyett Vidor Jenő mondott el. A költségvetést Vida Pál előadó terjeszti elő, aki kéri a nagygyűlést, hogy a mutatkozó 100.000 koronás deficit miatt fölterjesztéssel éljen a belügyminiszterhez, azért, hogy ezt a belügyi tárca viselje és kérje azt is, hogy minden község, ahol legalább 50 ház van, 50 koronát legyen köteles a Tüzoltószövetségnek évenként befizetni. Ezután az üdvözölt beszédek fölolvása következett. Az összes törvényhatóságok, honvédelmi-, kereskedelmi- és belügyminisztériumok üdvözölték a szövetséget. Az alelnök ezután az ülést bezárta.

— **Vendéglői árak.** Az árvizsgálóbizottság a vendéglői árakat a következőképpen állapította meg: Leves 2, főzelék 5, főzelék fel-téttel 18, sertéssült 35, borjuszlet 30, pörkölt 26, gulyás 20, savanyúúddó 20, csirkesült 35, libasült 35, kenyér 1, zsemlye 2, palacsinta 10, lekvaros gombóc 10, mákosrétes 10, egy liter asztali bor 40, egy liter egri bor 50, egy liter világos sör 14, egy pohár világos sör 6, egy tea rummal 6, egy tejeskáv 4 korona.

— **Hubertus-vadászat.** A székesfehérvári gyaloghadosztály lovasságának altisztikara f. hó 13-án d. u. 1/23 órakor Haidekker Győző százados vezetése alatt Hubertus-vadászatot rendez, mely alkalomra az érdekelt közönséget tisztelettel meghívja. Befutás: Alsóvárosi legelő.

— **Vidéki katolikus nagygyűlés.** A Katolikus Népszövetség vezetése vidéki katolikus nagygyűlések rendezését vette tervébe. Az első vidéki nagygyűlést Szegeden fogják megtartani.

— **A pápai szabómesterek kérelme.** A pápai szabóiparosok beadvánnyal fordultak a városi tanácshoz, hogy az árvizsgáló-bizottság által megállapított ruhaelkészítési díjakat változtassa meg, illetve emelje fel, mert a megállapított munkadíjak mellett kénytelenek lesznek üzemüket beszüntetni.

— **A cukorbehozatali engedélyek kiadásának megszüntetése.** Az utóbbi időben egyre több cukorbehozatali engedélyezése iránti kérelem érkezett az egyes törvényhatóságok, közigazgatási hatóságok, gazdasági valamint beszerzési csoportok és társadalmi egyesületek részéről a m. kir. pénzügyminisztériumhoz. Tekintettel arra, hogy az ország meg nem szállott területén levő cukorgyárak üzemüket részben már megkezdték, részben pedig a közel jövőben megfogják kezdeni, tekintettel továbbá arra, hogy a behozatali kérelmek teljesítése következtében nem kívánatos aránytalanságok állnak elő az ország cukorellátásában, ami különösen a rendszeres hatósági ellátás mellett meg nem engedhető, a m. kir. cukorbizottság a pénzügyminiszter jóváhagyása mellett a jövőben senki részére cukorbehozatali iránti engedély megadását nem fogja javasolni. Ugyisint a pénzügyminiszter által kiadott, de már lejárt cukorbehozatali engedélyek meghosszabbítását a pénzügyminiszter nem fogja engedélyezni.

— **A külföldi lapok Magyarországról.** A legtöbb külföldi lap — persze, mert ott is zsidó pénzen táplálkoznak — a legadább gyűlölet hangján ír arról a szegény, megtépett, lerongyolódott Magyarországról; azt a rajongásig menő tiszteletet és bámulatot, melylyel a külföld keresztény körei figyelemmel kísérik a keresztény Magyarország küzdelmeit egyszerűen agyonhallgatják. Ily körülmények között szinte jól esik olvasnunk, hogy egyes józanabb, becsületes lapok mily más szemmel nézik azt a herosi küzdelmet, mely manapság minálunk a konsolidáció irányában folyik. Lásuk csak mit írnak?

A „*Hammer*” Leipzig 1920. évi 429. sz. 164-ik oldalán: „Nagy takarítás Magyarországon” címmel a következőket írja: „Az új magyar kormány komolyan arra törekszik, hogy a zsidó garázdálkodásnak és erkölcstelenségnek véget vessen. Végre az egész magyar nép mint egy ember állott talpra, hogy az idegen — hozzá nem méltó — igát magáról lerázza.”

A „*Deutschland Erneuerung*” München 1920. évi 8-ik füzet 309. oldalán: „Eredményes politika Magyarországon” címmel a következőket írja: „El kell ismerni, hogy a népmozgalmak sehohsem ért el olyan jelentős eredményeket, mint Magyarországon. Ha mi csak egy kis részét vívnánk ki annak a sikernek, amely Magyarországon a népet uralomra juttatta, akkor ez által igen nevezetes lépést tennénk Németország újjáépítésében.”

De lássunk egy-két francia és angol szemelvényt.

„*Morning post*” London 1920. július 23. Riadót fájnak az összes bolszevista erők, hogy

ledönték a magyar védőbástyát, mely éppen Tisza István gróf, türelmetlen, de fenséges szellemében dacosan állja meg a helyét, a kelet felől hömpölygő árral szemben.

A *Trabers le monda* — *La Uicille France* Páris 1920 no. 166. Page J. „Azt üzenjük magyar barátainknak, legyenek zsidó ellenesek, hiszen az egész világ ez, ma még titokban, holnap kitörő nyíltsággal.”

Ime tehát vannak külföldi lapok és emberek, akik felismerik és méltányolni tudják a mi becsülettel nemzeti irányu küzdelmünket. Sőt egyesenes követendő példaként állítanak bennünket népük elé.

— **Az arany vízfésű érem** ulajdonosait fölkéri a „Magyar Nemzet Aranykönyve” szerkesztőbizottsága (Budapest, I. k. Krisztinater 8.) hogy az aranykönyvben való megörökítés céljából címüket minél előbb közölni sziveskedjenek.

— **Tanulmányi szabadság.** A tényleges szolgálatra behívott 1899. évi születésű hadkötelesek tanulmányi szabadságukat illetékes csapattestüktől az iskolai tanulmányok folytatását igazoló látogatási bizonyítvány becsatolása mellett írásbeli (postai) úton is kérelmezhetik.

— **Lesz-e villanyvilágítás?** Ez a kérdés foglalkoztatja most az áramfogyasztókat, mert ha drága is a villam, mégis csak jobb a füstös petróleumlámpánál. Az utóbbi napokban már annak a veszélynek voltunk kitéve, hogy a város teljesen világítás nélkül marad, mert a villanytelep nemcsak korlátozza, hanem be is szünteti üzemét. Mint értesülünk, a fenyegető sötétséget egyelőre sikerült elhárítani, mert városunk polgármestere nagy utánjárással egy félvagon szenet biztosított a villanytelep részére. Ez a mennyiség ugyan csak 3 napra elegendő; de remény van arra, hogy pár napon belül megérkezik a környei szén, a villanytelep részére s így mi sem áll útjában a további világításnak.

— **Arcképes igazolványok megújítása.** A kir. tanfelügyelőség felhívja a hatósága alá tartozó tanerőket, hogy arcképes utazási igazolványaikat megújítás végett terjesztsék fel a kir. tanfelügyelőséghez, a megújításért járó 4 koronával együtt. Ugyancsak 6 koronát kell beklendeni azoknak, akik új igazolványt óhajtanak szerezni a Máv. vonalaira. A Déli-vasut vonalaira szóló arcképes utazási igazolvány kieszközlése céljából készpénzt kell mellékelni. A megújításért fizetendő (4—6 K) díjak postabélyegekből melléklendők.

— **A hálókocsi ellenőre valutacsempész.** Mint a bécsi lapok jelentik, a bécsi rendőrségnek f. hó 2-án reggel a Délvasuton a Bécs — Trieszti gyorsvonat étkezőkocsijának az átívizsgálása alkalmával óriási valutacsempészt sikerült felfedeznie, amelyben a hálókocsi ellenőre, az étkezőkocsi szakácsa, valamint több kereskedő szerepelt. Az illetőket nyomban letartóztatták. A rendőröket megekarták vesztegetni és előbb félmillió, majd egy millió koronát kínáltak fel. A banda hónapok óta üzi a csempészt és tiszta nyeresége eddig mintegy nyolc millió koronát tesz ki.

— **Lázadás tört ki Moszkvában.** Moszkvából érkezett utasok beszélik, hogy Moszkvában óriási lázadás tört ki a katonák között, akik már belátták, hogy vörös véreik rutul becsapták őket. A lázadás azzal kezdődött, hogy egyes ezredek, amelyeket a külvárosokban helyeztek el, vonakodtak a frontra menni, ha nem kapnak új ruhát. A szovjetkormány a lázadók közül hat-hétezer embert elfogatott. Az utcákon nem lehet mást látni, mint géppuskákat és ágyukat. Mintegy két-háromszáz embert kivégeztek.

— **Katonák bevonulása.** A f. évi november hó 10-re behívott 1898. és 1899. szül. évfolyambeli hadkötelesek behívási helyükre tartoznak bevonulni. Esetleges áthelyezési kérelmet csak bevonulás után az illetékes csapatparságnál szolgálati úton tehet előterjeszteni. Kérvények előzetes benyújtása céltalan. Egyben felhívjuk a figyelmet arra, hogy a behívási parancson kijelölt napon mindenki pontosan bevonulni tartozik. A bevonulás elhalasztása nem kérelmezhető.

— **Romániában véget ért az általános sztrájk.** Megemlékeztünk arról a nagyarányú sztrájkáról, mely Románia egész gazdasági életét felfordulással fenyegette. Mint értesülünk, az általános sztrájk teljesen véget ért, a vasutakon ép úgy mint a Dunán helyreállt a normális forgalom. A közlekedési miniszter utasította a vasuti igazgatóságokat, hogy olyan munkásokat, akik a sztrájkban, vagy annak előkészítésében részt vettek, csak bizonyos fentartással alkalmazzanak.

— **A pápai keresztényszociálista párt táncmulatsága.** A pápai keresztényszociálista párt 1920. évi november hó 14-én este 8 órai kezdettel a Griff-szálloda nagytermében zártkörű táncmulatságot rendez. Belépődíj: személyenként 20 korona, családjegy (3 személyre) 50 korona. A tiszta jövedelem a leendő házalap javára lesz fordítva. A zenét Horváth Karcsi zenekara szolgáltatja. A kedélyesnek ígérkező táncvigalomra felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Győrben elfogták a Clubkává ház egyik zavargóját.** A győri rendőrség elfogta Balogh Bélát, akit a budapesti rendőrség a Clubkávához rombolásból kifolyólag országosan körözött. Balogh Bélát Budapestre szállították.

— **Tilos az adománygyűjtés.** A minisztertanács elvi okokból az egész ország területén folyamatban levő összes adománygyűjtést tiltja, kivéve az egyházi és a legszorosabb értelemben vett kényszerű gyűjtéseket, valamint a vagonlakók felségélyezésére a a délvideki liga számára engedélyezett országos gyűjtést.

— **Megmarad a Felvidék vármegyei beosztása.** Hivatalos helyről nyert értesítés szerint a cseh kormány egyelőre lemondott arról a tervéről, hogy a vármegyéket egyesíti és két-három vármegyéből álló kerületeket alakít. Eszerint megmarad a vármegyék régi beosztása és minden megye élére külön zsúpán kerül.

— **Egy ir merénylet kivégzése.** Egy ir orvostanhallgató, aki egy katonai autó ellen intézett támadás alkalmával lelégt egy katonát, Dublinban kivégeztek. A fogház előtt óriási néptömeg volt, mely a kivégzés végrehajtásáról szóló hirdetményt letépte a falról és hangosan imádkozott a kivégzettért.

— **Az orosz-lengyel béketérgyalások.** Az orosz-lengyel végleges béke megkötésére irányuló tárgyalások a legközelebbi napokban megkezdődnek Rígában. Joffre máris megérkezett, Domski pedig már útban van Riga felé.

— **Találtatott egy malac.** Igazolt tulajdonosa jelentkezett a rendőrségen.

Szerkesztői üzenetek.

Varga I. Sikátor. Sorait örömmel vettük. Az azokban foglaltak egy kis simlítás után, alkalomadtán jönni fognak. Addig is bátran előre a megkezdett úton. Szives üdvözlét.

Szerkesztő: Diemes Sándor.

Laptulajdonos: Zsilavy Sándor.

Pápa, 1920. Főiskolai könyvnyomda.